

Wolny rynek bez konkurencji

Maria Weber

Dwa lata temu zmienił się system zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze z konkursowego na wolnorynkowy. Każdy producent czy dystrybutor, spełniający normy krajowe i UE, może sprzedawać swój produkt bez ograniczeń. To apteki i sklepy medyczne, licząc się z głosem klientów, decydują o zaopatrzeniu i rozliczaniu się z NFZ. W tej sytuacji wydawało się, iż na rynku zapana duża konkurencja. Dziś wiadomo, że system nie spełnił wszystkich oczekiwań. Sprzyja wprawdzie pacjentom, ułatwiając im dostęp do zaopatrzenia, ale wybór pozostaje w zasadzie podobny. Ceny nie drgnęły, choć spodziewano się, iż konkurencja wymusi pewien ich spadek.

Niewykluczone, iż 2 lata to za mało na wykształcenie się mechanizmów w tej dziedzinie. Nadal podstawowy wpływ mają na ten rynek „hamulce”, które ujawniły się z całą wyrazistością po wprowadzeniu nowego systemu. Do tych hamulców należy zaliczyć dopłaty czy to z NFZ czy to z PFRON. W mniejszym może stopniu dotyczy to środków wchłaniających. W ich przypadku ceny też w zasadzie się nie zmie-

niły, ale z sondażu, jaki przeprowadziłam w sklepach i aptekach wynika, że dystrybutorzy proponują często okresowo ceny promocyjne na dany produkt, co ma wpływ na spadek cen. Nie są to duże różnice, ale zauważalne dla osób korzystających stale z tych środków. Pozytywny wpływ na rynek środków wchłaniających ma fakt, iż refundacja NFZ dotyczy wszystkich środków wchłaniających, bez względu na ich typ i funkcjonalność.

Cena zależy od refundacji

W innej sytuacji znajdują się produkty zaopatrzenia ortopedycznego. Pod lupę wzięłam jeden z tych produktów: wózki inwalidzkie. NFZ dofinansowuje zaledwie 4 typy wózków: ręczny (refundacja w wysokości 800 zł), dla osób aktywnych, czynnych zawodowo, z systemem demontażu (1500 zł dopłaty), dziecięcy (1800 zł) i specjalny, stabilizujący plecy i głowę (1800 zł). O nowy wózek z dopłatą można starać się co 5 lat. Wózki dziecięce wymienia się co 3 lata. Objęcie dopłatą tylko 4 typów wózków oznacza, że NFZ nie dostrzeż

różnych potrzeb i schorzeń. Widzą je natomiast producenci, którzy proponują ponad 400 rodzajów wózków! Ich ceny wahają się od 800 zł do około 20 tys. zł. Największym powodem, zdaniem dystrybutorów, producentów i właścicieli sklepów z zaopatrzeniem ortopedycznym, cieszą się wózki najtańsze od 800 do 1800 zł, czyli w granicach refundacji. O zakupie decyduje zatem cena wózka równa wysokości refundacji, a nie potrzeba pacjenta.

Czy w tej sytuacji konkurencja okazuje się niemożliwa? Z sondażu wynika, iż brak refundacji na większość typów wózków sprawia, że rynek wózków jest stabilny. Stwierdzają to przedstawiciele producentów, m.in. Robert Korzeniowski, dyrektor belgijskiej firmy Rehapol-A w Trzebnicy czy Sławoj Nowak, właściciel polskiej Med-Orth z Wrocławia. Ich zdaniem nie ma szans na spadek cen, chyba że firmy zaczną kupować tańsze podzespoły i produkować sprzęt niskiej jakości. Wprawdzie, jak sugerują niektórzy, konkurencja doprowadziła do utrzymania cen, chociaż wprowadzono 7 procentowy VAT, ale dotyczy to najtańszych, a zatem najbardziej „chodliwych”. Pewien postęp można

Ranking wojewódzkich oddziałów NFZ - organizacja zaopatrzenia w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne

(kolejność w rankingu wg liczby mieszkańców przypadających na jeden punkt ewidencyjny)

	1. Liczba mieszkańców na 1 punkt ewidencyjny (w tys.)	2. Liczba punktów ewidencyjnych	3. Liczba mieszkańców (w tys.)	4. Liczba podmiotów realizujących wnioski	5. Czas podpisania umowy z podmiotami realizującymi wnioski	6. Okres oczekiwania na realizację wniosku na			
						a) AS	b) PM	c) PO	d) WS
Lubuskie	49	21	1024	62	nb	1-3 mc*	nb	nb**	nb
Opolskie	73	15	1088	75	nb	nb	nb	nb	nb
Małopolskie	129	25	3223	611	nb	nb	nb	nb	nb
Świętokrzyskie	331	4	1325	320	7-14 dni	nb	nb	nb	nb
Podkarpackie	354	6	2126	168	14 dni	nb	nb	nb	nb
Śląskie	374	13	4866	712	nb	nb	nb	nb	nb
Podlaskie	409	3	1228	78	do 30 dni	6 mc	nb	nb	nb
Warmińsko-mazurskie	489	3	1466	130	do 14 dni	pow. 12 mc	nb	nb	nb
Kujawsko-pomorskie	525	4	2101	83	nb	nb	nb	nb	nb
Łódzkie	531	5	2653	168	14-21 dni	6 mc	nb	nb	nb
Lubelskie	559	4	2235	257	14 dni	nb	nb	nb	nb
Wielkopolskie	559	6	3355	241	14 dni	nb***	nb	nb	nb
Mazowieckie	633	8	5067	262	14 dni	nb	nb	nb	nb
Dolnośląskie	745	4	2978	155	14 dni	4 mc	nb	nb****	nb
Zachodniopomorskie	867	2	1733	117	do 21 dni	do 12 mc*****	nb	nb*****	nb
Pomorskie	2192	1	2192	138	nb	12 mc	nb	nb****	nb

AS - aparat słuchowy; PM - pieluchy i pieluchomajtki; PO - przedmioty ortopedyczne; WS - worki stomijne; nb - na bieżąco; * dzieci - nb; ** wózki inwalidzkie, indywidualne przedmioty pionizujące - ok. 1 mc; *** dzieci, młodzież ucząca się i osoby czynne zawodowo - nb; **** wózki inwalidzkie dla dorosłych - do 4 mc; ***** dzieci, młodzież ucząca się i osoby czynne zawodowo - do 3 mc; ***** wózki inwalidzkie i parapodia - do 3 mc.

Opr. K. Ciepła na podstawie danych z oddziałów NFZ